

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.

A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Éves ár	\$3.00
Fél évre	1.00
Negyed évre	0.50
Európába	12 korona.
Egyes szám ára	2 cent.

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America

516 East 6th Street, New York, N. Y.

ARNOLD GONDA NATIONAL SECRETARY.

A. WALDMAN NATIONAL TREASURER.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Tuesday, April 7, 1908

TARLOZÁS.

EGY FÖRMEDVÉNYRŐL.

— Dávid népe. —

Peoria, Ill., 1908. márc. 31.

Épen most olvastam végig azt a sárga papírosra nyomtatott "szellemi" terméket, melyet mai napon hozott ide a posta. Tizenhárom derék fiu, tizenhárom derék nyomdászfiu írta alá: Nem tehetek róla, de néhány szó hozzátenni valóm nekem is van.

A derék fiuk a Népakarat nyomdáját támadják — meg kell adni, szellemesen — és ebből kifolyólag szövetségünk vezetését — meg kell adni, logikusan.

A papiros mind a két oldalán van nyomtatás. Az egyik oldalon van a tizenhárom derék aláírása, a másik oldalon már csak ezek közül "többen" beszélnek. A tizenhárom még mint az I. W. W. magyar nyomdász-szervezet tagjai beszélnek, sőt uram bocsá' fenyegetőznek olyasmivel, amire nem volna alapjuk, még ha joguk volna is, de amire csakugyan azt kell mondanom, "sokat akar a szarka..." Tanulják megismerni annak az egyetlen alapszabályait, mielőtt nagyhangon kiszólásokkal teszik magukat komikussá.

Ellenben a másik oldalon a "többség" kijelenti, hogy ők már kiléptek a nyomdász-szervezetből és új életre keltettek egy pure and simple segélyegyletet. Ez a fényes logika.

De ilyen a logika végig a kényes sajtótermékben, melynek írói, a pure and simple jó fiuk, azon sírnak, hogy mikor a Népakarat nyomda kenyeret adott egy nyomdásznak, miáltal egy másik nyomda egy alkalmazottja állását veszítette. Különben ez az egész vád; és sajog a derék legények kebele, hogy ezáltal a Népakarat ügyeit intéző vezetőség a szocialista elvekkel ellentétbe jutott és sebet ütött az ő pure and simple szívükön.

Az ilyen támadási alaplól és logikából csak a vak nem látja, hogy a derék 13-ak rejtgetnek valamit, amit a világrt sem árulnának el és olyat beszélnek ehelyett, amit ők hisznek el legkevésbé. Ezért egyelőre, mondom egyelőre, nem tartom szükségesnek, hogy a bő lére eresztett formévnnyel bővebben foglalkozzam.

Csak egy pár adatot iktatok ide a tájékoztatás és a nyilvánosság részére:

1. A tizenhárom közül: Weltner Ákos reneget, Tomkó István, Dankovits József, Pálya István, Csongrádi Kornél, Farkas Elemér, Newmann Béla, tehát heten közülök, a Berkovits Dávid alkalmazottai. Közülök régebben Weltner volt buzgó tagja a nyomdász-szervezetnek, Dankovits és Csongrádi még utóbbi időkben is. A többiek szaglőzékét izgatta a szocialista-illat, másrészt félték "kenyéradó gazdájuk és uruk" haragjától.

2. Ezt a hét jó fiut nem elvi ok hozta egy-zerre egy táborba, mert elvi alapjuk sohasem volt közös. Egyik utálta a másikat, mert nagyobb nyálót mert lenni nála. Hát igen, ezt én tudom, azért mondom. Őnáluk az egyetlen közöség, hogy Berkovits ur alkalmazottai. Van közöttük jobbra érdemes ember is, minthogy — lehet, hogy öntudatlanul — munkacerején

kívül egyebet eladon az amugy is megszolgált bér fejében.

3. A többi hat aláíró közt van, akit a Népakarat lelkiismeretlensége folytán (pl. kézirattétlenés) jónak látta más, alkalmasabb emberrel pótolni és van, aki a munka megcsapannása folytán esett ki nyomdánkól.

Ilyen lyukból fujdogal a kirohanás.

Annak a nyomtatványának a megfogalmazója pedig szégyelje magát, hogy olyan mélyre süllyedt Berkovits D. ur szolgálatában. Nem állja megmarni lapunk szerkesztőjét, akiről mindenáron dicsőítő cikket akart írni a Népakarat hasábjain, nagy tisztelete és elismerése jelül; nem rég, csak most karácsonykor. Persze, nem engedték meg. És, ha már ezen az uton vagyok, szükségesnek tartom: megállni. Mert Berkovits D. néperől igen furcsa dolgokat tudok. Igen frapráns, sőt pikáns adataim vannak, hogy ők, akik beszegődtek "uruk" rosszra is felhasználható lakájaivá, mire lettek volna képesek pár hó előtt ugyanazon urukért. Mikor először elem kerültek azok az adatok, ezt gondoltam: szolgálélek és rossz cseléd az, nem pedig öntudatos proletár, aki így cselekszik gazdája háta mögött. Most végképp bebizonyították föltevésemet ténykedésükkel. Ismétlem, főképp a nyomtatvány fogalmazója és értelmi mozgatója az, akire ráillik.

De megállok. Nem akarok indiszkret lenni. Ámde, ha a lakájeltek rákényszerítenek, feloldva érzem magamat a férfiúi diszkreció kötelező ereje alól és egészen pörére vetkötöttem őket a nyilvánosság előtt. Hadd undorodjék a józilsú közönség — akitől én már undorodom. És hadd szégyelje el magát az az egy-két — esetleg jóhiszemű, csupán beugratott — mitlauer, aki a 13-ak közé adta nevét, Berkovits D. népe közé keveredett, B. D. ur eszközévé aljasodva.

Lássuk tovább a szájd-diarrhoe-ben szenvedő hősök újabb excrementumait. Somogyi.

PÁRBESZÉD.

Folytatja János és Samu bácsi.

János. (Oly tekintettel, mintha feje felett óriási felhők tornyosulnának.) Ha a dolgot jól értem, úgy a te pártod, a Szocialista Munkáspárt fogja létesíteni a szocializmust.

Samu. Utolsó dollárodat tetheted erre!

J. De hát az igen rossz lenne.

S. Mennyiben?

J. Nem látod? A szocializmus alatt senkinek sem volna alkalma magának egy kis műhelyt nyitni, vagy egy kis fűszerkereskedést...

S. Oh, egy olyan kis fűszer-üzletet?

J. Nos, nevezd őket "fűszer-üzlet"-nek. Megengedem, hogy fűszer-üzlet; mindazonáltal, az az ember, aki egy ilyen üzletnek a birtokában van, a szép nyári napokon kiülhet az üzletajtóba, hátradiul karosszékekben, könnyedén veszi a dolgok folyását; ur a saját házában.

S. Te megérted, nemde, hogy "munkás" a szocialista rendszerben nem az, ami a kapitalista rendszerben?

J. Igen, ezt értem. Munkás a szocialista társadalomban annyit jelent, mint egy szabad ember...

S. Ki munkájának összes gyümölcsét élvezi; társulajdonosa a közös termelést rendszernek; oly viszonyok között dolgozik, hogy saját magának is joga van dönteni...

J. Igen; holott ebben semmi beleszólása nincsen. A műhelyszabályokat a munkaadó határozza meg és a munkásokkal úgy bának, mint a gályarabokkal. Ezt mind elismerem. De mégis...

S. Egy pillanat! S te azt is érted, nemde, hogy a kis üzlet tulajdonosa minden csak nem szabad ember?

J. Azt jól tudom, hogy sok tövis van abban a rózsában.

S. A kis üzlet-tulajdonosnak egész utolsó porcikájáig kell magát kidolgoznia, hogy számláit fedezhesse.

J. Ezt tudom.

S. Ki van téve ezer és egy szekaturának, melyet a politikusok okoznak...

J. Ez ugy van, azt tudom. dacára, hogy nem vagyok üzlettulajdonos, tudom ezt. Egy üzlettulajdonos barátom mondott el a napokban egy ilyen redkivül bosszantó esetet.

S. A kiskereskedő a tónk szélén van, reménytelen konkurenciát folytatva a nagy áruházakkal.

J. Ezt mind tudom, de mégis...

S. A kiskereskedő létezése aprólékos dolgokon függés a kereset ezen forrása által nemcsak ő, hanem az egész családja is azzá lesz.

J. Ezt mind megengedem.

S. S ennek dacára szeretné ezt az aprólékos csuszó-mászó "függelenséget", melyet a kiskereskedőnél látsz?

J. Igen, ezt akarom!

S. Midőn az apáink kirúgták György királyt, azon politikai rendszer, melyben a szolgalelkű kisbirtokosság dominált és a lordok uralkodtak, megszűnt.

J. (Igen büszkén.) Teljesen megszűnt!

S. Egy új politikai rendszer állított fel, hol politikailag egyenlők lettünk?

J. (Még büszkébben.) Valóban! "Nem kellene több politikai lordok, akár kicsinyek, akár nagyok". A mi forradalmi atyáink így szóltak volna egy olyan emberhez, kinek ily lordi aspirációi voltak: "Jó ember, ha te va-

gyodol erre a féreg-lordságra, akkor neked minden körülmények között csatlakoznod kell György király vörös kabátosaihoz! Ezt meg nem kaphatod az amerikai köztársaságban!"

S. Ugyanigy szólunk mi szocialisták tehozad most: "Ha a te aspirációd a féreg-függelenség a féreg-kiskereskedők részére, akkor semmi körülmények között se szavazz a Szocialista Munkáspártra; semminemű féreg-üzlet nem lehetséges a szocialista rendszerben; hanem szavazz bármely más pártra, nem tesz különbséget melyikre. S ha te valaha eléred az ideáladat, akkor majd alkalmad lesz csuszni-mászni és kitéve lenni mindenféle gazságnak a tőkés részéről. Ez az alkalmad pedig szived választotta lesz." Ez az én feleletem!

BEKÜLDETETT.

HOGY CSINÁLJAK A GYÁROSK AZ ELÉGEDETLENSÉGET.

Mint mindenütt a világon, úgy itt is minden egyes városnak megvan a maga különleges nagy embere. Némely városnak van több is, némelyiknek csak egy. Ez azonban mellékes; a fődolog az, hogy van. Ezen nagy embereknek — amint azt a tapasztalatok sajnoson bizonyítják — egyedül érdemük az, hogy "szerecsés körülmények és viszonyok között" (mások kizsákmányolása által), milliókat tudtak összeharagcsolni, s míg üzletük belső titkait nem ismerő egyének csak a külső látszat után ítélnék róluk, addig "az emberbarát, a szegények jótévedője s a szegények áldása" címet nyernek el. Érdemtelenség azonban, mert ők sem egyebek közönséges, sivár, számító lelek-nél; egyszerűen tőkésék, akik az alkalmat, a helyzetet minden időben, mindenkivel szemben, de a maguk előnyére és vagyonuk gyarapítása céljából kellő módon értékesítik s használják ki.

Clevelandnak is egyik ilyen kiváltságos, kimagasló s a "magyarok jótévedő"-jének kikiáltott alakja Kundtz Teodor gyáros. Ő is olyan, mint a mesebeli férges alma; kívülről szép s ha belülről nézzük: férges. Dicsőimuszokat zengenek neki minden egyes, kis jelentéktelen lépéséért. Hja! mert azt a milliomas, a tőkés osztályhoz tartozó Kundtz Teodor csinálta.

Elzengik nagy érdemeit a helybeli lapok nagy cikkekben s ha talán tényleg tenne valami olyast, ami igazán megérdemelne egy öt soros megemlékezést, úgy az egész lap bizonyára csupa Kundtzdiából állana.

Pedig tulajdonképen mit is tesz az az emberbarát? Jót? Tagadjuk. Csak a külső látszatot tudja dologának ügyesen megadni, de ha betekintünk üzleti belső titkaiba, akkor látjuk meg, milyen az a jótévedő.

Kikiáltotta a milliomas a helyi lapvélemény a "magyarok jótévedőjének", de ugyanakkor nem járt utána, hogy miben áll ez a jótévedő? Mert ha utána jár, a következőkről győződött volna meg: I. arról, hogy a megszorult "zöld" magyarokat a legmélyebben leszállított munkadíjak mellett dolgoztatta; II. arról, hogy akkor, amikor ő gyárát még a legrosszabb körülmények között sem sponpaltatja be, a pénztelen, kihaszánt s megszorult "zöld" magyarokat a sző szoros értelmében gyárának játékszerűül dobja oda s 8 órai munka alatt, alig egy dollárnyi fizetésért kíván tőlük olyan eredményt, mint azelőtt 10 órai munkaidőtartamra.

Ezek az általános megjegyezni valók. Lássuk a részleteket.

A nagy emberbarát, a magyarság jótévedője orvost is tart a gyár, illetve a munkások számára, akihez azonban hiába megy a munkás, mert bizony pénz nélkül a doktor ur nem gyógykezel. Azonban minden hónapban az első "pedá"-ból, minden munkástól 10 centet lefog a gyáros ur minden díj cimen. És így minden hónapban 2000 munkástól 10 centjével, a doktor ur 200 dollárt kap fizetés cimen azért, hogy a tőkés és milliomas Kundtz Teodor gyári orvosa lehet.

A nagy emberbarát, a magyarság jótévedője, a gyárban dolgozó munkás elhalálása esetén, annak hátramaradt családtagjainak 500 dollár segélyt szokott kiutalványozni. Igaz ugyan, hogy ezen ötszáz dollár segélyt úgy gyűl össze, hogy az elhalálást követő "pedá"-kor minden egyes munkás keservesen megszolgált keresetéből 25—25 centet segítik, addig hátramaradt családtagok Kundtz Teodor milliomas tőkésnek mondanak köszönetet, s potyogtatnak hálaáldásokat.

A nagy emberbarát most ujabbban is fényes jelét adta némes jószívűségének. Eddig ugyanis — évek óta — kéthetenként fizette a munkások megszolgált munkadíjait, úgy azonban, hogy egy heti keresetét mindig visszatartotta; így aztán a munkás az ő három heti keresetéből mindig csak két hétre eső összeget élvezhetett.

Most azonban fordított egyet a dolgon. Most 10 napra eső összeget tart vissza, miáltal a munkás négy hét alatt nehezen megkeresett keserves keresményéből 28 nap alatt csak egyszer juthat két heti keresetéhez, míg a többi összegek után a nagy emberbarát Kundtz Teodor élvezi a takarékpénztár által folyósított kamatokat. Ezen rendszer megteremtése miatt már két pedának összegét nem élvezhették a munkások s azok családjai, mert nem kapván meg a pedákat a várt (s azelőtti idő szerint esedékes) szombati napokon, sem bevasárlást

nem tehettek, ellenben a kihitelezés folytán az amugy is csekély kereset egészen elkallódott.

Hogy mi lehet a kamatja az így visszatartott pénznek? Hát az igen egyszerű számadáson alapszik. Kétezer munkásnak átlagos fizetését vévén alapul — két heti fizetése 40.000 dollár, ennek egy évi 3% százalékos kamata 1400 dollár. Egy hónapra esik ebből 100 dollár, két hétre 50 dollár. Minthogy pedig a munkásoktól 26-szor két heti fizetés marad a gyáros urnál 2—2 hétiig vissza, husonhat-szor 50 dollárt tesz zsebre jótalanul a munkások pénze utáni kamat fejében.

Üdv neked, dicső kapitalista és emberbarát, Teodor Kundtz! És vajjon a hatóságoknak nincs joga beleavatkozni s az ilyen ügyleteket meggátolni? Mert ha van, akkor ideje volna, hogy az ily dolgokat vizsgálata alá vegye és érdem szerint megtorolja.

A munkásság azonban ne várjon addig, hanem egyesüljön s vivja ki saját erejéből jogait a kizsákmányoló emberbaráttól. "K."

FORRADALOM ROMÁNIÁBAN.

Az elmúlt esztendőben nyilvánvaló volt, hogy a paraszok forrongását csak elnyomták, de az elégedetlenség okait nem szüntették meg. Most valami új birtoktörvényt csináltak, mely azonban megint a paraszok ellen irányul. E miatt megint napirenden vannak a zavargások.

A paraszok elkeseredését fokozta legutóbb 60 katonának a megbélyegezése is, akik a tavalyi parasztlázadás alkalmával nem akartak a nép közé lőni s akiket néhány nappal ezelőtt a bukaresti helyőrség jelenlétében katonai rangjukról és minőségükről megfosztottak. A román lapok utján a nép is tudomást szerzett erről a katonai aktusról, amely annál kinosabban hatott rá, mert a kényszermunkára elítéltek között egy-egy parasztszaladnak vagy a fia, vagy valamely rokona volt.

A nép különösen Moldva északi részében, a dorohoji kerületben izgatott, ahol a parasztok azt hangoztatják, hogy "ne csak az állatnak, hanem az embernek is adjanak földet".

Ujabbán ismét riasztó hírek terjedek el Bukarestben, amelyek arról szólnak, hogy a dorohoji kerület több községében a nép ellenszégült a hatóság rendelkezés s fenyegető magatartást tanúsít. Részletek nem érkeztek, de politikai körökben beszéltek, hogy a helyzet komoly s a kormány rendkívüli intézkedéseket készül tenni.

Katonaságot küldtek északi Moldvába a parasztfurrogás elnyomására. Vaulziból három különvonaton indítottak utnak a katonaságot, amelynek egyik része Dorohojit, a másik Botosanit szállotta meg. Botosani a tavalyi lázadás főfészke volt.

A kormány értesítést kapott a dorohoji kerület prefektusától, hogy a helyzet nyugtalanító s a nép magvaselétből következett, a forrongás bármely pillanatban kitörhet. Brateanu belügyminiszter közölte a híreket Sturza miniszterelnökkel, aki nyomban minisztertanácsot hívott egybe. A tanácskozás eredménye a katonaság kirendelése volt.

GYÜLÉSI TUDÓSÍTÁS.

Newarkon, N. J. 1908. március 28-án este jól látogatott népgyűlést tartottak a munkanélküliség okai napirenddel.

Előadó Bolgár elvtárs volt, ki beszéde folyamán megdöntöthetetlen érvekkel igazolta be, hogy a munkanélküliség okai magában a mai polgári társadalomban gyökereznek; szerinte két különböző fajta van a munkanélküliség előidéző okoknak: állandó és változó okok. Állandó munkanélküliséget a géppel való tökéletes terelés idé elő, mely lehetővé teszi a női és gyermekmunkát s a legjobb munkaviszonyok között is tapasztaljuk a munkanélküliséget. Az időközönkénti munkanélküliséget, minő pl. a válság, szintén csak a mai termelési módra vezethetjük vissza, mely lehetővé teszi, hogy a termelést a túlságig fokozhatják a kapitalisták, úgy annyira, hogy a piac azokat nem képes elfogyasztani s így a pénzforgalom a felhalmozott árúknak fennakad, a tőkés a termelés pénhiány miatt nem folytathatják és így a munkások ezrével kerülnek ki a gyárakból az utcára az éhhalál karjai közé. Azután felhozta az amerikai politikuskok üzemeit, mint állítólagos válságokat, végre arra a következtetésre jutott, hogy bármit is cselekedjenek a tőkés a munkanélküliség ellen, oszthatnak ki ingyen kenyeret, adhatnak az éhező munkásoknak ingyen levest, a népnymoron azzal nem segítenek, mert az csak akkor szűnik meg, ha a kizsákmányolás alapján a tőkés termelési rend elpusztul. Amíg a termelészűközők magántulajdonban lesznek, addig kizsákmányolás is lesz, tehát ezt a rendszert kell megsemmisíteni. Azért minden öntudatos munkásnak kötelessége a szocialista munkáspártban és az I. W. W.-ban, az öntudatos munkások táborában küzdeni azazalt a zászló alatt, mely oly társadalmi rend felé visz, melyben a munka gyümölcse a munkást illeti.

A gyűlést Róna elvtárs néhány lelkes szóval zárta be.

A gyűlés jegyzője.

ELVTÁRSOK! TERJESSZÉTEK ÉS VEGYÉTEK A "NÉPAKARAT"-OT!

TÁRCA.

MARI.

A "Népakarat" eredeti tárcaja.

Írta: Szőke József.

Nagyon szép asszony volt, huszonöt-huszonhat éves lehetett; egészséges, piros-pozsgás, tüzzesemű menyecske; olyan, amilyent az alföldi rónák magyar menyecskéi között is csak ritkán lehet találni, szóval szép és kívánatos!

Mindig nevetett a szeme, mint a csintalan gyermeké és olyan forró sugarakat szórt az a két ragyogó csillag, hogy ha az ember szemével találkozott, még a legkisebb porcikájában is felforralták a vért. No de hagyjuk ezt! Mari szép asszony volt, de volt neki egy igen nagy bűne, oly nagy, amit csak Sánta András tudott neki megbocsájtani, aki jobban szeretett Marit, mint a saját életét. Az apja is csak akkor bocsájtott meg Maritnak, mikor Sánta András Amerikából megírta neki, hogy Marit kiemelte a nagy gyalázatból, magához, a becsületes emberek sorába. A templomban az oltár előtt örök hűséget esküdtek egymásnak és ezentul Mari az ő szeméfnéye, őrangyala, kedves kis felesége és aki ezentul az ő feleségének a becsületét firtatja, hát annak a derekát ő fogja eltörni!

Az öreg Balog Tóbiás két nehéz könyccserepet törött le ősz pilláiról, mikor az András levelét fölolvasták neki és megbocsájtott annak a bűnös, rossz leánykának.

Pedig Mari nem is volt olyan rossz leány. Életében talán még egy légynek sem vett, és olyan jó lelke volt, hogy meg a csirkét is megkönyezte, hogyha le kellett vágna. Az ő nagy, megbocsájtathatlan bűne az volt, hogy anyja lett, mielőtt férjhez ment volna!...

Az eset úgy történt, hogy Balog Tóbiás nagyon szegény ember volt. A más házában lakott kis családjával, feleségén és egyetlen leányán kívül egyebe nem volt, mint két szorgos keze és a becsülete.

Az őreg Balog nem szerette a szolgálókat, azért nem állt be az urasághoz cselédnek, bár a tekintetes tisztartó ur többször felszólította, hogy szegődjön el hozzá, de ő inkább járt nap-számba, mint hogy másnak kutyája legyen — mint ahogy ő szokta mondani.

A sülyi pusztaban pedig nem valami nagy napszámokat szoktak fizetni, azért hát a felesége meg eljárt dolgozni a doktorokhoz, Marit pedig, alig csöpörödött fel, máris elszegődötté anyja libapasztorának, mikor pedig a tizenegy évét betöltötte, a doktorokhoz szolgált.

De bárcsak sohasem lépte volna át Mari a doktorok háza küszöbét! Vagy ha már átlépte, hát mindjárt szakadt volna is rá a tető! Talán akkor egy sokkal kevesebb volna a temetőben és az öreg Balog Tóbiásnak sem volna még olyan görnyedt, összetört alakja és talán még a feje sem volna olyan fothér...

Hej, nagyon sokat adtak Baloghék azért a negyven forintért, amit a leányuk kapott doctor-tól két évi szolgálattért! De hát ki hitte volna?...

Ki hitte volna, hogy egy oly szép, művelt fiatal ur, mint a doctorék urfiya hozzáadja magát egy olyan szegény leányhoz, mint Balog Mari, ha mindjárt olyan szép is, mint a mesebeli tündér szép Ilona. Mikor az urfi hajazott Pestről, mindjárt utánvetette magát a szép falusi paraszt leánykának. Nem volt nehéz dolog a csinos, városban nevelkedett urfiának, letépni a szép mezei vadrigót.

Mari ágya a konyha mellett volt egy kis fülkében, azon ült az urfi egy este, míg Mari a konyhában foglalatokodott. Csak ketten voltak az egész házban; a doctor urék a tisztartóknál voltak vacsorán. Az ifiur olyan különös volt ezen az estén, a szeme tüzből égett és minden porcikája remegett, olyan különös szép dolgokról beszélt és úgy dicsérte Marit, hogy az szegény teljesen beleszédült és utóbb már semmit sem tudott magáról. Csak akkor kezdett rája homályosan emlékezni, hogy ott feküdt az urfi karjai közt az ágyon, mikor az édes apja megüzente neki, hogy többé ne merjen a szeme elé kerülni! Csak akkor kezdte Mari felfogni és bánni, azt a nagy bünt, amit azon az estén elkövetett. De már későn, nagyon későn!...

A keresztanyjánál betegedett le s ott szülte azt a holt, kis porontyot, aki miatt ki lett taszítva az apai háztól, megvetették az emberek, kigunyolták a leány pajtasok és egész életére megfosztotta a becsülettől. Pedig ő is csak egy szülte azt az idétlen gyermeket, olyan nagy fájdalommal, mint valamikor az ő édesanyja őt és mint hogy sok más anyja szüli a gyermekét; az előzmények nem történhetek másképen.

Mégis ő reája követ dob mindenki, csupán csak azért, mert az ő gyermekének az apja nem esküdt neki hűséget a templomban! Iszen ha ő akkor ezt mind úgy á tudta volna gondolni! De ő akkor nem gondolt, nem tudott semmit sem gondolni!...

Mikor fellépett a gyeregyéből, egy szép nyári estén Mari elment a faluból. A kertek alján, mint a tolvajok sompolyogtak az édes anyjával és a keresztanyjával. Minden kis nesze összerendeztek, attól féltek, hogy meglátja őket valaki. A nagy kihidig kísérték, és mikor elvált az édes anyjától, Mari azt hitte, hogy megszabad a szive, olyan hangosan dobogott és valami úgy fojtogatta a torját és a keblét, hogy egy árva sórt sem tudott szólni az édes anyjához. Pedig úgy szeretett volna vigasz-

A TÁRSADALMI FORRADALOM.

— Irta Karl Kautsky. —

9. A proletáriátus uralmának lélektani előfeltételei.

Senki nem fogja azt állithatni, hogy vizsgálódásainál anyagi jellemű emberekre tételeztem fel. Azon kérdések, melyek megoldandók voltak, intelligenciát, fegyelmet és szervezőképességet tételtek fel. Ezek egy szocialistikus társadalom lélektani előfeltételei. De éppen ezeket teremti meg már ma is a tőkés társadalom. A tőke történelmi feladata, hogy a munkásokat fegyelmezze és szervezze s szellemi látókörüket a műhely és templomtorony határain túl szélesítse.

A kézműipar vagy parasztiüzem alapján a szocialistikus termeléshez való jutás, nemcsak gazdasági okokból, az üzemek csekély termelőképességénél fogva lehetetlen, hanem lelki okokból is. Hiszen már utaltam rá, miképp hajlik a kispolgári lélek az anarchizmus felé és ellenkezik egy társadalmi üzem fegyelmével. Ez egyike azon nehézségeknek, melyekkel a tőke találkozott a tőkés társadalom kezdetén, mikor első munkásait a kézműipar, vagy parasztságtól átveszi. Ezzel kellett a 18. században Angliában megküzdenie, ez nehezíti meg még ma is az Egyesült Államok déllámaiban a nagyipar gyors előrenyomulását, melynek ott fontos nyersanyagok közelsége nagyon kedvez.

De nem csupán a fegyelem, hanem a szervezés is csak kevésbé fejlődik ki kispolgári és kispaszti állapotok között. Nincsenek itt nagy embertömegek, kik természetüknél fogva együttes munkára egyesíthetők volnának. Ezen a gazdasági fokon csak a hadsereg nyújt alkalmas nagy tömegek szervezésére. A nagy hadvezérek nagy szervezők is egyzersmind. A tőkés termelés nagy embertömegek szervezésének feladatát átvállalja az ipar. A tőkés képezik ennek tudvaleg fejeit és vezéreit és így mindazok kik közöttük kiválnak, kitűnő szervezők. Ehhez képest alkalmazottak közül is azokat ismerik el és jutalmaznak meg a tőkésék, kik szervezési tehetséggel bírnak. Így nő fel számos ily tehetség, kiknek egy proletár uralom is jó hasznát fogja vehetni. Nem fogjuk mi sem tételesre kárhözhatni a gyárigazgatókat és trustvezetőket.

A tőkésnek azonban intelligens munkaerőre is van szüksége és így azt látjuk, hogy a verseny küzdelem mindenütt odahat, hogy legalább az ipariskolákat javítsa. Másrészt a forgalom és sajtó fejlődése önmagától is odavezet, hogy a munkás szellemi látóköre szélesedjék.

De nem csupán a tőkésnek nagy munkástömegek kizsákmányolására irányuló törekvése, hanem ugyanily mértékben a proletáriátusnak ezen kizsákmányolás elleni küzdelme is kifejleszti a szocialistikus termelés lélektani előfeltételeit; kifejleszt fegyelmet, bár — mint láttuk — más természetű, mint amínó a tőke által rákényszerített; de kifejleszti a szervezés képességét is; mert csak nagy embertömegeknek egyértelmű együttműködése utján képes a proletáriátus fennmaradni a tőke és a tőkés állam elleni küzdelemben. A szerveződések a proletáriátus legerősebb fegyvere és csaknem összes nagy vezetői egyzersmind nagy szervezők is. A tőke pénzével, a katonai állam fegyveres erejével a proletáriátus semmi egyebet sem állíthat szembe, mint gazdasági nélkülözhetetlenségét és szervezeteit. Hogy ezekkel együtt és ezek által intelligenciája is növekszik, nem szorul bizonyításra.

Nagy tömegeinek magas intelligenciájára, erős fegyelmére és tökéletes szervezőképére lesz szükség és ezzel egyidejűleg a gazdasági életre nézve a lehető legnagyobb mértékben kell nélkülözhetetlenné válniok, ha azon erőt meg akarják szerezni, melylyel az oly hatalmas ellenfelet le tudja majd győzni. Elvárhatjuk, hogy ez csak akkor fog sikerülni, ha ezen tulajdonságokat a legmagasabb fokban egyesítette és kifejlesztette, hogy tehát a proletáriátus uralma és ezzel a társadalmi forradalom nem fog előbb bekövetkezni, mint ameddig nem csupán a gazdasági, hanem a lélektani feltételek is kielégítő mértékben adva vannak egy szocialista társadalom számára. Mivel pedig ehhez nem szükséges, hogy az emberek anyagokkal válnanak, erre a lelki érettségre nem kell majd sokáig várunk.

Ha azonban a modern proletároknak nem kell nagyon megváltozniok, hogy megérjenek egy szocialista társadalom számára, ugy mindenesetre feltételezhetjük, hogy ez az ember jellemét jelentékenyen át fogja alakítani. Amit a szocialista társadalom előfeltételeként állíthatunk oda és amit a tőkés társadalom képtelen megvalósítani, és így lehetetlen előfeltétel, egy magasabb embertípus létesítése, mint a minő a mai, a szocializmus eredménye lesz. Biztonságot, nyugalmat és pihenést fog hozni az emberiségnek, érzéküket a köznapiság fölé fogja emelni, mert nem kell majd nap-nap után azon gondolkodniok, honnan szereznek a kenyeret holnapra. Fel fogja szabadítani a személyiséget más személyiségtől és így ki fogja irtani egy a szolgálat érzetét, mint az emberek megvetését. Együttal kiegyenlített fog teremteni város és falu között, a emberek számára egy gazdag kultúra összes kincseit fogja hozzáférhetővé tenni s nekik a természetet visszaadni, melyből erőt és életkedvet merítenek.

Egyidejűleg a pesszimizmus lélektani gyökereivel fogja a társadalmiakat is kiirtani, az egyik rész nyomorát és züllöttségét azoktól, kik a szükségből éretny csinálnak, és a másik rész túltápláltságát, mely munkátlán élvezetben az öröm poharát fenéig ürítette ki. A szocializmus elhárít minden szükségét, túltápláltságot és természetellenességet, az embereket örömteliekké, a szépek örvendökké és élvezetre képesekké teszi. És emellett meghozza a tudományos és művészi alkotás szabadságát mindenki számára.

Nem tehetjük-e fel, hogy ily feltételek között az embereknek egy új típusa fog feltámadni, mely tultesz az összes fajokon, melyeket a kultúra eddig létesített? Egy emberföltött ember, ha úgy tetszik, den em mint kivétel, hanem mint szabály, oly ember, aki emberföltött elődeivel, nem kortársaival szemben, magasabb ember, ki megelégedését nem abban keresi, hogy nyomoruságos törpek között legyen nagy, hanem nagy a nagyok, boldog a boldogok között — aki erejének érzetét nem abból meríti, hogy eltiportak teste fölött emelkedik, hanem abból, hogy a hasonló célokra törökkel való egyesülés bátorságot ad neki arra, hogy a legmagasabb kérdésekkel való megbirkózást is megkockáztassa.

Ilyenformán remélhetjük, hogy az erő és szépség országa fog feltámadni, mely méltó legmélyebb és legnemesebb gondolkodóink eszményeire.

(Vége.)

— Nem, Miska, nem! — tört ki belőle a szó — ezt tovább így nem tudom folytatni! Szeretlek nagyon és ha kell, elkísérek a túlvilágra is, de itt az ő háta mögöt nem bírom őt tovább megcsalni, beleőrülök, nem tudok komédiás lenni! Ma reggel mikor elment és megcsókolt, szerettem volna neki megmondani, hogy tiszton el magától, hogy döfjön ide egy kést a szívébe, mert megcsáltam, mert nem tudom szeretni!...

Mari panasza faldoklásba ment át és zokogva az asztalra borult. Miska kiugrott az ágyból, fölírította a nadrágját, izmos vállaira a kabátját és az erős, szép férfi mint a pelyhet kapta fel Marit az ölébe és majd agyoncsókolta, addig csókolta, míg Mari nem nevetett, akkor aztán letette az öléből és azt mondta, hogy: most már menjünk!

És Mari azt sem kérdezte, hogy hova, hanem elment azzal az emberrel, akit szeretett, annak az embernek a házatól, akit nem tudott szeretni és akit nem akart a háta megett megcsalni...

INDITVÁNYOK A KONGRESSUSHOZ.

XXIII. osztály.

1. Indítványozzuk, hogy minden osztály évente tagonként 1 dollárral járuljon a lap kiadásának fedezéséhez.
2. Nyomdánk csak a szövetség osztályainak és a M. B. Sz. osztályainak adjon hitelt négy heti időre.
3. A Népakarat csak magyar írók által irt regényeket közöljön.

XIX. osztály.

1. Indítványozzuk, hogy a kongresszuson a vezetőség tagja ne képviselhesen szervezetet.
2. A lapból a regény közlése maradjon el. Helyébe az egyik lapszámába amerikai napihírek, a másodikban magyarországi hírek jöjjenek. Ugyiszintén a külföldi mozgalomról.

XXIX. osztály.

1. Indítványozzuk, hogy utasítsák a vezetőséget, hogy minden közérdekű cikk közölve legyen.
2. Tegye a kongresszus magáévá Kun Mihály művét és könyv vagy füzet alakjában adja ki.

XXXI. osztály.

1. Indítványozzuk, hogy a központ Cleveland, O. vagy Pittsburg, Pa.-ba helyeztessék.
2. A kongresszus tegyen lépéseket az iránt, hogy a legközelebb megtartandó nemzetközi kongresszushoz egy átirat intéztessek, hogy minden államban csak egy szocialista párt ismertessék el.
3. A központ fizetett alkalmazottainak javítsa meg a fizetését a kongresszus.
4. A kongresszus foglaljon állást az egyesülés mellett és utasítsa az összes osztályokat, hogy törekedjenek arra, hogy az egyesülés mielőbb létrejöhön.

1. Mondja ki a kongresszus, hogy a Népakarat-Naptár megjelenését szükségesnek nem tartja ez idő szerint.
2. Mondja ki a kongresszus, hogy a regény és két ivnél nagyobb terjedelmű röpiratok avagy tudományos könyvek közlését a lapban szükségesnek nem tartja. Ehelyett ajánlja oly röpiratok és tudományos könyveknek folytatásokban való közlését, melyek legfeljebb két iv terjedelműek és a melyek a lapban való megjelenés után könyvalakban kiadva, legfeljebb 5 centért legyenek árusítva.

Mondja ki a kongresszus, hogy a New Yorkban működő két osztály egyesülését a mozgalom érdekében kívánatosnak tartja.

Deutsch József.

1. Miután Magyarországon már számos tagja van a szervezeteknek és ép Magyarországból vándorol, ki a legtöbb szervezett munkás, akik ha többet nem, de legalább annyit tudnak, hogy a szervezkedés árán viték ki azt, hogy jobb bánásmódban részesülnek. Amerikában azonban semminemű szervezkedésről tudni nem akarnak. Indítványozom, hogy lépjen érintkezésbe a megválasztott vezetőség a magyarországi pártvezetőséggel és keressen módot arra nézve, hogy a szervezetlenül visszavándorolt tekintessék mint sztrájkőrök.
2. Miután a pártja egyik leghatásosabb eszköz az agitáció, a Népakarat egyszerűbben és népiesebben legyen írva. Készítsenek oly füzetek, melyek népies nyelven magyarázzák meg, hogy mit akar a szociáldemokrácia és ingyen terjesztessenek.

Salzberger Béla.

MAJUS ELSEJE.

Munkástársak!

A világ proletárjainak közös ünnepe május elseje, melyet mindenütt megünnepelnek a munka kizsákmányoltjai. New Yorkban hatalmas tüntetés előkészítésén dolgozik egy ezen célból megalakult bizottság, amely magában foglalja az összes forradalmi munkásszervezetek képviselőit. Eddig 28 szervezet jelentette be részvételét. Azért készüljünk mindnyájan! Mindazon elvtársak, kik a mi ünnepünk megünnepelésében segítséget akarnak nyújtani, jelentkezzenek a "Népakarat" szerkesztőségében. A bizottság nevében

Sonnenfeld Ferenc.

REGÉNY.

A kozákok.

Irta: Tolsztoj Leó.

XII.

(Folytatás.) (11)

— Az már igaz, hogy nagy szerencséje van; itt jönnek. Nézzetek csak, Jergusow is köztük de derék legény is, éppen mint az apja volt. Épp van. A részeség.

Miután Jergusow, Lukasa és Nazarka kiitták a pálinkát, kimentek az utcára és a lányok közé elegyedtek.

— Átkozott asszonyép, miért nem énekeltek! Azt mondom, énekeljétek valamit! kiáltott rájuk Jergusow. Alig tudott a lábán állni.

— Te részeg, nem szégyenled magad! Ma énekelni, mintha valami ünnepnap volna — pattogott az egyik asszony.

Jergusow elnevette magát, oldalba bökte Nazarkát, őt biztatta, hogy énekeljen valamit. — Énekelj te egyszer! Én is énekelek, nem hiszed?

Lukasa közelebb jött; arca és nyaka vörösödött a sok ivástól. Lassan, kimérten beszélt; szeméi mosolyogtak. Majd a lányokra, majd a részeg társaira nézett. Amint észrevette Marjankát, hozzá lépett, ujjával az övébe dugott törrel játszadozott. A leány napraforgó virágmagot szedett ki zsebéből és azt rágyicsálta.

— Soká maradsz a faluban? — kérdezték Lukasától.

— Holnapig.

— Nektek vendégeitek is vannak, mondta Jergusow egy arra haladó katonára mutatva. A katoná pálinka jó ital, nagyon jó.

— Az ördög küldte őket — mérgelődött egy vén asszony. — Az öregem már volt is az előjárásagnál, de nem lehet semmit sem kezdeni. Hiába!

— Telefüstölök a szobáinkat; de majd kiparancsolom én őket. Még lopnak is a gyalázatosak.

— Azt hallottam, a leányoknak meg van hagyva, hogy jó ágyat vessenek a katonáknak, meg mézzel kell őket kínálni — mondta Nazarka.

Jergusow kacagni kezdett; átölelte az egyik lány derekát s tovább nevetett. Azután a többieket akarta megölelni. Az egyik messzire elölkötte, hogy majd orrára esett.

— Nézd csak, azt mondják, a vászoncselédnek nincs ereje! De iszen....

— Mi az ördög hozott téged ide — porlöt vele Ustenka. — Te álomszuszék, bizonyára akkor is aludtál, mikor a kordonon voltál, különben észrevetted volna az a csecc, azután lepuftantott volna. Biz jobb is letni volna.

— Jobb! Tudom, bőgtél volna utánam, nevetett Nazarka.

Lukasa szótlanul nézte Marjankát.

— Igaz az Marjanka, hogy a parancsnokuk nálatok lakik? — kérdezte a leánytól.

Marjanka nem felelt mindjárt.

— Ezeknek még megjárja, két szobájuk is van — szolt közebe az egyik asszony — de Fomuskinéknál csak egy szoba van. Náluk is egy tiszt lakik; most tele van a szoba mindenféle lim-lommal. Hát hallott már valaki ilyet? Az embert a saját lakásából turják ki.

— Azt mondják, hogy hidat vernek a Tereken — mondta egy leány.

— Én meg azt hallottam — ijesztgette őt Nazarka — hogy egy mély árkot fognak ásni és abba minden lányt beledobálnak, amiért nem szerettek minket.

Nazarka most egy öreg asszonyt akart átölelni.

— No nézze meg az ember — förmedt rá az öreg asszony — miért nem öleled meg a Marjankát.

— Arra is rákerül a sor — szolt Nazarka, — különben és jobb szeretlek téged. — Meg akarta csókolni az öreg asszonyt.

— Megfojt a cudar! — nevetett az. Három katoná haladt el mellettük. Az örséget váltották fel. Egy öreg katoná úgy vezette a másik kettőt, hogy Lukasának és Nazarkának félre kellett állniok. Nazarka félre állt, de Lukasa meg se mozdult. — Nem tudtok kitérni — kiáltott a katonákra; akik szótlanul kerültk ki a csoportot; mire Marjanka hangos nevetésbe tört ki. A többiek utána nevettek.

— Milyen gyávák — hengegett Nazarka. Peceneken lépdelt az utcán, a katonák járását utánmozta.

Lukasa Marjankához lépett. — és hol lakik nálatok az a tiszt — kérdezte tőle.

— A másik szobát rendeztük be neki.

— Öreg, fiatal?

— Tudom én; alig láttam. Veres haja van. Egy egész kocsi podgyása volt.... Sokáig maradsz a faluban?

— Holnapig. Adj egy pár szem magot — kezét tartotta, hogy a leány adjon bele a napraforgó magból. — Elhidd, vágytam utánad. — Közelebb ült a leányhoz s szelid mosolylyal nézett rá.

— Marjanka! Marjanka, kiabált rá kis testvére. — Anya hi, gyere enni.

— Jövök már kicsikém.... jövök.... Siess előre.

— Én is hazamegyek, szolt közönyösen a kozák.... Az éj alászállt a falura. Az utcák sötétek, kihaltak voltak. Nazarka az asszonyok mellé ült; hangos nevetése messze hallatszott a csöndes éjben. Lukasa nem ment haza. Elkezdett futni; befordult egy mellékutca s Marjankáék háza felé tartott. — Várj csak, nem tar-

tasz bolondd!... Lefeküdt a gypep s úgy tett mintha hortyogna. Marjanka majd elesett, amint bebotlott.

— Hogy megijesztettél!.. Miért nem mentél haza, — nevetett a leány.

Lukasa átölelte a leányt. — Valamit akartam mondani.... de már nem tudom mit — hangja reszketett.

— Mi mondanivaló volna? Engedj; anyám már vár rám, te pedig menj a te Dusenkához. Kibontakozott a legény karjaiból s pár lépést futott. Lukasa futott utána.

— No hát mit akarsz mondani, te éjjeli bagoly — nevetett a leány.

— Ne nevesk hi, Marjanka! Vigyen el az ördög, ha van más szeretőm. Ha akarod úgy szeretlek — azt teszem amit akarsz. Nézd — megcsörgette zsebében a pénzt. — Mindenki megelégedett, csak én nem. Te nem sokat törödsz velem, Marjanuska.

A leány szótlanul hallgatta.

— Mindig csak várni, meg várni; mintha nem eléggé szeretnélek. Csináljál velem, amit akarsz — megragadta a leány kezét s úgy beszélt hozzá.

— Hallgass rám, Lukasa — kihuzta kezét, azután folytatta. — Tudod, hogy lány vagyok, hallgass hát meg. Nem tölem függ.... de ha szeretsz, akkor valamit monddok. Férjhez megyek hozzád, ha akarod, de ne ostobáskodj — mondta a leány, anélkül, hogy ránczított volna.

— Hogy hozzám jössz-e, az nem tőlünk függ Marjanka. Szeress... szeress Marjanka — a hangja tompa, majdnem suttogó volt. Arca közel volt a lány arcához, szeméi mosolyogtak... s úgy nézett rá.

Marjanka hozzá simult és egy tüzes csókot nyomott ajkára.

— Kedvesem — suttogta a leány s átölelte őt. Azután hirtelen kiszakította magát, futott tovább s vissza sem tekintett a legényre.

Lukasa tovább ballagott.

— A feleségem lesz! Ugy hiszem szeret ez a leány.

Nazarkát Jamkánál találta; onnét Dunjaskához ment, ahol reggelizni maradt.

XIII.

Olenin az udvarban sétált, amikor Marjanka belépett a kapun. Egész éjjel a lépcső alatt üldögélt Jeroska bátyával. Kivetített egy asztalt, a samovart, bort, egy gyertyát gyújtott, azután cigarettára gyujtva hallgatta az öreg meséit. A gyertya lángja ide-oda libegett és sárgás fénye ráesett az öreg arcára. Apró, éjjeli bogarak ropkódték körül a fényt.

Olenin nem fáradt ki az elbeszélésekben. Elbeszélte ifjúsága történetét, atyjáról, aki oly erős volt, hogy vállán is elbirta a vaddisznót; majd a vadászalandjaira tért át. Szeretbőjéről, aki még a kordonhoz is utána szaladgált.

— Bizony atyuskám! szép idők voltak ezek.

(Folyt. köv.)

Sánta András New Yorkban, a Broadway-on találkozott Marival. Egy szép, napos vasárnap délután volt. A leány szemközti jött vele, megismerte Andrást és ki akarta kerülni. András azonban elébe pördült és megszólította. Eleinte Mari irult-pirult a földi legény előtt, de mikor látta, hogy a becsület, jószívű legény szívesen beszél vele, elmondotta, hogy a Broadway-on szolgál már egy fél éve és nagyon jó helye van.

Arról hallgatott, hogy hogyan került ki Amerikába, András pedig nem kérdezte, sem hazulról nem beszélt semmit; minden szavára figyelt, nehogy egy elhamarkodott szóval borut hozzon a leány kedélyére. Ugy beszétek és nevetgeltek, mintha Marival soha semmi sem történt volna, pedig titkon mindkettőjüknek az az eset motoszkált a fejében. Mari szeretett volna elszaladni, András pedig szeretett volna valamit Maritól kérdezni. Egyik sem merte a másik előtt megmondani, amit igazán gondolt.

András még odahaza megszerette Marit, de Mari mindig kikerülte és valahányszor a szereléről beszélt neki, a leány csintalanul a szemé közé nevetett és mindig tréfával ütötte el a dolgot.

Most pedig még szebb volt Mari, mint akkor régen; a haja szépen ki volt sütte és kontyra tűzve, az arca gyöngé, mint a harmat és piros, mint a rózsza; a szemé, hej a szemé, az a két égő parázs, úgy megavarta az Andrást észét, hogy alig bírta megállani, hogy át ne ölelje a Mari karcsu derekát.

Ettől a naptól kezdve András minden este ott settenkedett az előtt az emeletes nagy ház előtt, melyben Mari szolgált és boldog volt, ha csak egy pillantást is vehetett Marira. Mari pedig, ha csak szerét tehetette, kikerülte Andrást.

Egy vasárnap délután András a sógorával — aki Brooklynban lakott — állított be Marinhoz és nagy torokkösörülés közben megkérte a kezét. A leány szabadkozott, hogy így, meg úgy, nem együvé valók ők, meg aztán mit szólónának az András szülei, akik nem utolsó emberek a faluban, nem, nem! Nem akarja ő egy ilyen derék, tisztességes embernek magát a nyakába varrni. Végre aztán, mikor András könyves szemekkel, szívére tett kézzel megesküdött, hogy sohasem fogja Marinak szemére vetni a múltját és az apjával is megbékélteti, ezzel a feltétellel ígért meg Mari és nem szabadott, mikor András a sógora előtt átölelte és megcsókolta....

Az esküvő után Andrásék azonnal elköltöztek New Yorkból Pennsylvániába és azután ott éldegéltek egy bányatelepen bologan, az idegen emberek között, ahol nem kellett Marinak senki előtt sem pirulnia. Voltak ugyan magyarok ott is nagyon sokan, de azok közül egy sem tudta, hogy Sántaék hová valók és hogy Marinak milyen múltja van.

Már két éve laktak ott. András a bányában dolgozott, Mari pedig otthon szorgoskodott. Tartottak három burdost és bizony azok után elég dolga volt Marinak. De azért Mari mindig jókedvű volt, ha olykor az ura fáradtan, elkedvtelenedve jött haza a bányából, mindent elkövetett, csakhogy felvidítsa. Boldog is volt András, és úgy bánt a feleségével, mint a hmes tojással és ha valahol szó volt az asszonyról, azt mondotta, hogy az ő felesége a világ legjobb és legtisztességesebb asszonya s áldotta a perct, melyben Marit legelőször megpillantotta az újvilágban.

Egy reggel Miska — az egyik burdos — nem kelt föl az ágyból. Nagyokat sóhajtott és fej-fájásról panaszkodott.

Mikor a többik elmentek, Mari bement Miskához és annak homlokára tette a kezét.

— Nagyon fáj a feje? — kérdezte.

Miska jobbajával fölönkölt az ágyban, baljával pedig átölelte a föléje hajló asszonyt és föl kacagott:

— A fenét fáj, csak veled akartam anygalmot egyszer már igazán kiseretkezni magamat!

És Marit az ágyba akarta huzni magához; de az hirtelen kirántotta magát karjai közül és felzokogott:

EGYLETI HIREK

Felhívom azon szervezeteket, melyeknek a könyvkereskedéssel szemben tartozásai vannak, hogy f. hó végéig okvetlen leszámolni sziveskedjenek.

Gonda, könyvkereskedő.

Felszólítom mindazon osztályokat és egyes elvtársakat, kiknél még naptár van, hogy az eladottakkal haladéktalanul számoljanak el.

Gonda, könyvkereskedő.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. I. osztályában f. hó 11-én este "A politikai pártok és a helyzet" napirenddel Steron Ernő elvtárs föl-olvasást tart.

Értesítem a new yorki II. osztály tagjait, hogy mai naptól fogva ismét a régi helyiségben tartjuk összejöveteleinket, 404 E. 64th St. E. hó 11-én, szombaton VITAESTÉLY. Titkár.

A Pittsburg és Környéke Szoc. Munk. Szerv. 1908. május hó 1-én, pénteken, saját helyiségében, 210 Electric Ave., vig műsorral egybekötött

KEDÉLYES ESTÉLYT

rendez, mely alkalomra kérjük a helybeli és vidéki elvtársak megjelenését. Belépti díj 15c. Kezdeté este fél 8 órákor.

Az Allegheny Szoc. Munk. Szerv. április hó 18-án, szombaton este, helyiségében 803 East St., szórakoztató műsorral egybekötött SZINI-ELŐADÁST rendez a kongresszusi küldött költségeinek fedezésére. Szinre kerül: Gyagyovszky Emil egyfelvonásos szomorjátéka A Martír. Belépti díj 20c. Kezdeté este 8-ór.

SZERVEZETEK ÉS ELVTÁRSÁK FIGYELMÉBE!

Értesítjük mindazon osztályokat és egyes elvtársakat, kik Somogyi Mihály szervezetét körkörös óhajítják, hogy leveleiket a következő címre küldjék: M. Somogyi c. o. Tomory, 698 Fulton St., Chicago, Ill.

XIV. osztály március havi jelentése.

Taglétszám 52. Pénztári bevétel február havi átlaggal \$56.44, kiadás \$4.43, tiszta állomány \$52.36. A szervezet a következőképp tartja üléseit: minden hó első szerdáján kedélyes estély, második és harmadik szerdáján vita vagy felolvasás. Negyedik szerdán üzleti ülés. A munkaviszonyok még mindig rosszak.

J. Koncek.

A Milwaukee Magyar Szocialista Önképző-és Dalkör jelentése.

Szervezetünk mult hó 29-én tartotta negyedik rendezési ülését, melyen a következő tisztviselői választottak: Merdler Zoltán, levelező titkár, 717 Garfield Ave., Pieber Antal, pénztáros, ifj. Mayer József, könyvtáros, Weninger W. jegyző, Marák János, Merdler Miklós ellenőrök és Horváth Lajos lapmegbízott. Üzleti üléseinket tartjuk minden hó első vasárnap délutánján.

AZ I. W. W. MAGYARLOCALJAI.

"Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet" (Indust. Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyüleseit tartja minden hó 1-ső és 3-ik vasárnap délelőttjén, a Szabadság vendéglőben, 512 E. 6th St. Levélcim L. Leikovits, 516 E. 6th St. (Népakaratomoda.)

A chicagói Ladies Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyüleseit tartja minden hó első és harmadik kedjén este 7 órákor, 8-10 és 8th St.

A Philadelphiai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404, I. W. W.) gyüleseit tartja minden hó második vasárnapján, d. u. 2 órákor és minden negyedik csütörtökön este 8 órákor 800 Parrish St. Pénzügyi titkár Parker Leo, 948 N. Randolph st., kéhez minden az osztályt érdeklő levél intézendő.

I. W. W. L. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas-és Fém munkások Csoportjának helyisége 20 West St. Playetky-szálloda. Hivatalos óráit tartja minden szombat este 8-10 óráig. Beiratási díj 30c. Havi járulék 25c. Felhívjuk magyar munkástársainkat a beiratkozásra. Adler Lajos, titkár.

A Magyararjaki Bádógosok és Szerelők Szakegylete, 1567 2nd Ave. I. emelet (Uj világ kávéház). Összejövetel minden kedden este 8-10 óráig és vasárnap délelőtt 9-12-ig. Elnök Fazekas Lajos. Jegyző Paszkek Miksa, lakik 426 E. 84th St.

T. M. E. M. Betegsegélyző Egylet.

Alapított 1904. április 4-én. Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 2 órákor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

Tisztviselők. Elnök: Szívós János, alelnök: Nyilas András, titkár: Gy. Németh András, jegyző: ifj. Nyilas György, 1516 Sangamon Ave., pénztáros: id. Nyilas György, ellenőr: Gy. Németh Ferenc, pénzügyi bizottságok: Bányai István és Szívós György, helyi betegápoló. Nomenyi Karoly, vidéki: Boda András, temetői rendező: Bányai István, ceremón: Kertész János, szöveg. ügyk: id. Nyilas György, Sangamon Ave., Springfield, Ill.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET.

Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztály, Brooklyn. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik kedd estjén és képzőgyüleseit minden, harmadik vasárnap este 8 órákor. 5 Boerum Street. Elnök Ondik János, 16 Ulica Ave., Brooklyn. Alelnök Shebál József, 401 Central Ave., Brooklyn. Titkár Mandula Sándor, 258 Heyward St., Brooklyn. Pénztárnok Barnóczy Mihály, 75 Meserole St., Brooklyn. Hivatalos orvos M. B. Pearlstein, 309 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyleti helyisége 516 E. 6th St. Üzleti üléseit tartja minden hó első szombatján. Minden szombat este és vasárnap délután vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet II. oszt. helyisége 1567 2nd Ave., Ujvilág kávéház I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

III. osztály. Brooklyn Magyar Szoc. köre 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyiségében) van. Titkár Karl Stefanko, 35 Shole St., hová minden levél intézendő. Minden hó első vasárnapján d. u. 2 órákor képzőgyűlés és minden hó 3-ik szombat este 8 órákor összejövetel.

V. osztály. Elizabethi Szoc. Munkás Szerv. Gyüleseit tartja a Knoll-Hallban, 463 East Jersey St. Minden 3-ik szombaton vita vagy felolvasás. Utolsó szombaton üzleti ülés. Titkár M. Oppmann, 243 Inglee Pl.

VI. osztály. Newarki Szoc. Munk. Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-5 szombatján és a többi szombaton vita vagy felolvasás 20 West St., Playetky szalon helyiségében. Titkár Adler Lajos, 134 West St.

VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szerv. Gyüleseit tartja minden hó 2-ik szombat este 8 órákor és minden hó 4-ik vasárnap d. e. 9 órákor 834 Albany Street, Kurung elvtársnál. Titkár A. Baan, 920 Duane Ave.

VIII. osztály. Pittsburg és környéke Szoc. Munk. Szerv. Minden hó 2-ik vasárnapján tartja üzleti gyűléseit és minden szerdán este vitastélyt vagy felolvasást tartatik magánhelyiségében, 210 Electric Ave. Titkár M. Weisz. Levelező titkár L. Gross, P. o. Box 385. A szervezetet érdeklő levelek ide címzendők.

IX. osztály. McKeesport Magyar Szoc. Munkás Szerv. saját helyisége 149 2nd St. Üzleti gyűléseit minden hó első vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap este. Titkár M. Braun, 143 2nd Ave., hová minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők.

X. osztály. San Franciscoi Szoc. Munkás Szerv. Gyüleseit tartja minden hó első szombatján, a többiekben vita vagy felolvasás. Szervezet helyisége 883 McAllister St. Titkár Stern M., cor. Scott and Chesnut St. Szervezetünket érdeklő leveleket kérnénk ide címezni.

XI. osztály. Clevelandi Magyar Szoc. Munk. Szerv. (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party.) Titkár J. Timár, 1949 W. 25th St. Minden a szervezetet érdeklő levelek ide küldendők. Gyüleseit tartja minden hó első kedjén, 1949 W. 25th St. magánhelyiségében.

XIII. osztály. Levelező titkár Tudor J., 825 N. Lawrence St. hová minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők. Üzleti gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3 órákor, 800 Parrish St. (magánhelyiség). Minden szombat este felolvasás vagy vitastély.

XIV. osztály. Buffaloi Szoc. Munkás Szervezet. Levelező titkár J. Koncek, 36 Hoffmann Pl., hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Gyűlések, felolvasások és vitastélyek minden szerda este magánhelyiségünkben 174 Austin Ave.

XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet. Magánhelyisége nyitva minden este. Titkár M. Spitzer, 1439 So. 3rd St. Összejöveteleit tartja hetenként 3-szor, a következők szerint: Keddi napokon olvasó-, i. és 3. csütörtökön üzleti ülés a többi csütörtökön retorikai előadás. Vasárnap délutánonként szórakoztatásra szánt családi összejövetelek.

XIX. osztály. Chicago Magyar Szoc. Munkás Szerv. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Magánhelyisége 698 Fulton St. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-ső vasárnapján d. u. Minden szombaton este vita vagy felolvasás. A szervezetet érdeklő értesítések A. Tomory, 698 Fulton St. levelezőhöz intézendők.

XX. osztály. Cincinnati-i Szocialista Munk. Szerv. Üzleti gyüleseit tartja minden hó első és harmadik vasárnapján d. e. 9 órákor. Minden vasárnap d. e. vita vagy felolvasás az S. L. P. Sectio helyiségében 1414 Race St. Levelező Pálfi János, 521 Oliver St.

XXIII. osztály. New Brunswick-i Szoc. Munkás Szerv. Gyüleseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján magánhelyiségében, 303 Neilson St. Titkár Ur J., 256 Neilson St.

XXVI. osztály. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titkár Klein M., 516 18th St., Oakland, Cal. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 és fél órákor. Minden hó első vasárnapján vita vagy felolvasás tartatik 337 12th St. (Castle Hall), Oakland, Cal.

XXVII. osztály. Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szerv. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, 625 Fishgate St. kéhez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Minden hó első vasárnapján d. u. 3 órákor havi- és minden 2-ik szombatján képzőgyűlés a 3102 S. Adams St., Berger Hallban.

XXVIII. osztály. Chicago Magyar Szoc. Munk. Szerv. 2-ik osztály. Titkár L. Mayer, 3739 So. Halstead St. kéhez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXIX. osztály. Newark, O. Szoc. Munkás Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján, 389 Baltimore St. alatti magánhelyiségében. Lev. titkár Sipos János, 395 Baltimore St., kéhez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár, Jergasics János, 253 Second St., kéhez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Minden vasárnap délután vita vagy felolvasás a szervezet helyiségében 404 So. Walch Ave.

XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyüleseit tartja minden hó 4-ik szombatján este 8 órákor. Képzőgyűléseit minden hó első és harmadik szombat estjén tartja a szervezet magánhelyiségében, 803 East St. Titkár H. Gyekis, lakik 803 East St., hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXXII. osztály. Bridgeport, Conn. Lev. titkár A. Naményi, 140 Arch St. Minden vasárnap d. u. fél 3 órákor összejövetel. Rendes havi üléseit tartja minden hó első vasárnapján, d. u. fél 3 órákor magánhelyiségében, 257 Howard Ave.

XXXIII. osztály. Chicago, Ind. Titkár Gyurgyik János, Box 436. Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3-tól. Minden vasárnap vita és társas összejövetel. Helyisége a Szász-féle Hallban van. XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munk. Szervezet. Gyüleseit tartja minden hónap első és harmadik csütörtök este 2095 E. 79th St. Titkár Zucker M., 4415 Woodland Ave., kéhez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

A Milwaukee Magyar Szoc. Önképző és Dalkör. Titkár Merdler Zoltán, 717 Garfield Ave. Üzleti gyüleseit tartja minden hó első vasárnap délutánján, cor. 3rd and Prairie St.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

20 West St., Newark, N. J.

Az összes levelek Fekete János p. ü. titkárhoz, 74 So. Orange Ave., Newark, N. J., intézendők. A központi titkárral hivatalos ügyekben lehet beszélni minden szerdán és pénteken este fél 8-tól fél 10-ig.

Intéző bizottság: Székely, Newark, N. J. Gyüleseit tartja minden hó első vasárnapján d. e. 9 órákor:

Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: Vörös József, 220 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Fischer Mór, 139 Ripley Pl., Elizabeth, N. J., Herceg Lajos, 1168 2nd Ave., New York City. Bridgeport-i Betegsegélyző Egyletük ügykezelője: Róna Dezső, 136 Boyden St., Newark, N. J.

Osztályok: I. osztály. New York. Elnök Schwarz Vilmos. P. ü. és lev. titkár Fisher Samu, 516 E. 6th St. Pénztárnok Buxbaum Gyula, 168 First Ave. Hivatalos orvos Dr. M. Slabey, 226 E. 72nd St. Telephone 6060-70th. Gyűlések minden hó 1-5 és 3-ik pénteken. Helyisége 404 E. 64th St., Hunyadi Hall.

II. osztály. Newark. Elnök Németh István. Pénzügyi titkár Sohar István 2049 W. 29th St., pénztárnok Szemenyei Imre, 3711 W. Lorain Ave. Gyüleseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt. Hivatalos orvos Dr. Francisc, 3242 Lorain Ave.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. Titkár Zsolnay Géza, 303 Neilson St. Gyüleseit tartja minden 4-ik vasárnap, 303 Neilson St. Gyüleseit tartja minden IV. osztály. Hartford, Conn. Elnök Frank Knodke. P. ü. és lev. titkár Schultzeiz M., 52 Grand St., hová az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Kaszgy Gy., 46 York St. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén este 8 órákor, felolvasásokat tart minden hó 1-ső vasárnap délutánján.

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Tóth S., P. ü. és lev. titkár Csontos János, 457 Bond St. Pénztárnok M. Horváth, 145 Inglee Pl. Orvos Dr. Stein Emil, 155 2nd St. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik kedd estjén.

VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Pénztárnok Vers József, lakik 2266 Jefferson Ave., p. ü. és lev. titkár Simonffy Sándor, 8 Vanderbilt Ave., W. Detroit. Gyüleseit tartja minden hó 4-ik vasárnapján, d. u. 2 órákor 2132 Jefferson Ave., W. Detroit.

VII. osztály. Lynn, P. ü. és lev. titkár Dobrovits András. P. O. Box 35.

VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénztárnok Retti Károly, lakik 47 Mercer St. Pénzügyi és lev. titkár Edison L., 74 So. Orange Ave. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén, 20 West St. Hivatalos orvos Dr. L. Weisz, 227 So. Orange Ave. Rendelő délelőtt 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 6-8-ig. Minden havi gyűlés előtt való kedden tisztviselő gyűlés.

IX. osztály. Buffalo, N. Y. Elnök Singer J., alelnök Fekete Gy., pénztárnok Buss István, levelező és pénzügyi titkár Heim András, lakik 18 Rano St., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján.

X. osztály. Erie, Pa. Elnök Tóthi Béla, titkár K. Horváth, 909 W. 2nd St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Stephan Gy. Orvos Dr. Ackermann, lakik 9-1k 11 W. St. Telephone Mutual YL 447. Gyülesei helyisége 831 W. 2nd St. Gyüleseit tartja minden hó 1-ső és 3-ik szombatján este 8 órákor.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szoknya András. Pénztárnok Végyszer János. P. ü. és lev. titkár Paulik Lajos, lakik 239 Valley St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik pénteken, este 8 órákor, 101 Nassau St.

XII. osztály. Milwaukee, Wis. Elnök Horváth L., Pénztárnok Philipszky J., 660 25th St. Pénzügyi titkár A. Pieben, 496 63rd Ave., West Allis, Wis., ahová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Képzőgyüleseit tartja minden hó 2-ik hétfőjén. Üzleti gyüleseit tartja minden hó 4-ik hétfőjén este 8 órákor helyiségében, Lipp's Building, cor. 3rd and Prairie St.

XIII. osztály. Chicago, Ill. P. ü. és lev. titkár L. Szabó, 496 N. Robey St., hová minden a betegküldendők. Orvos dr. Crandell, Braddock Ave., Turtle a délelőtti órákban 210 Electric Ave., magánhelyiségében.

XIV. osztály. Schenectady. Titkár L. Tóth, 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frantwain 207 Suncoast St. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik csütörtökön este Kodesch Károly termében.

XV. osztály. East Pittsburg, Pa. Elnök Gross H. P. ü. és lev. titkár Székely Imre, P. O. B. 242 E. Pittsburg, Pa., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos Dr. Crandell, Braddock Ave., Turtle Creek, Pa. Gyüleseit tartja minden hó 4-ik vasárnap a délelőtti órákban az East Pittsburgi Turner Hallban.

XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök Mandel János. Pénztárnok Kish Gergely, lakik 162 Miller Street. Titkár Lahmann István, lakik 1811 So. 11th Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos Dr. Ch. Weinsberg, 1531 So. 11th St., rendelő órák 2-4-ig, este 7-8-ig, vasárnap 1-3-ig. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnap d. u. a Grunecz-féle Hallban, 1500 So. 3rd St.

XVII. osztály. Philadelphia. Elnök Ternay F. Pénztárnok Papp Sándor, 418 S. 4th St., p. ü. titkár Tóth László, 821 N. 4th St., levelező titkár Tudor Tivadar, 825 N. Lawrence St., hiv. orvos Dr. Steiner S., 851 N. 5th St. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, délután 2 órákor 800 Parrish St. (magánhelyiség.)

XVIII. osztály. Hoboken, N. J. Elnök Mészáros István. Titkár Klein Béla, lakik 91 Grand St., pénztárnok ifj. Mészáros Márton, 62 Garden St. Üzleti gyüleseit tartja minden hó 3-ik szombat este, képzőgyűléseit minden hó első szombat estjén.

XIX. osztály. Passaic, N. J. Elnök Pollák B., p. ü. és lev. titkár Hubert L., 127 2nd St., c. o. Rizzák, hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Buják János. Hiv. orvos Hajtinger Kálmán. Gyüleseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján d. u. 4 órákor 2nd Ave., Molitorisz-Hallban.

XX. osztály. Bridgeport, Conn. Elnök Naményi Sándor. Levelező titkár Hajdnó Lajosné, 174 Pine St. Pénztárnok Bajko István, 174 Pine St. Rendes gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 3 órákor 257 Howard Ave.

XXI. osztály. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orosz István, 1377a Minna St. Pénztárnok Dobrodenska P., 1363 Minna St. Gyüleseit tartja minden hó 1-ső és harmadik szerdáján este 8 órákor 883 McAllister St., az S. L. P. helyiségében.

XXII. osztály. Manayunk, Pa. Elnök J. Kanicsár, p. ü. és lev. titkár J. Janicsár, 181 Gay St., pénztárnok J. Pinter, 107 Catton St. Gyüleseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 órákor a pénztárnok lakásán.

XXIII. osztály. Allegheny, Pa. Elnök Marossy István. Pénztárnok Deman I. Titkár Bankovics I. 1517 Chartiers St. Gyüleseit tartja minden hó 2-ik szombat estjén 803 East St. magánhelyiségében.

XXV. osztály. Franklin-Furnace, N. J. Titkár A. Kiss, P. O. B. 339. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, pénztárnok Besenyődi C., levelező és pénzügyi titkár Bauer J., 350 Schuler St., kéhez az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyülesek minden hó 3-ik vasárnapján tartatnak 389 Baltimore St. alatti magánhelyiségben.

XXVII. osztály. Columbus, O. Titkár Williger József, 219 E. Main St., kéhez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

Bridgeporti Bets. Szöv. ügykezelője, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A belépő tagok felvilágosítást kaphatnak Róna D. ügykezelőnél, 136 Boyden St., Newark, N. J.

HIRDETÉSEK.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

Abelowitz A. Mindenféle phonographok és hangszerek. Legnagyobb választék magyar rekordokban. Kérjen arjegyzéket. 132 St. Marks Place, (8th St.) NEW YORK.

'HUNGARIA' elsőrendű magyar Saloon és vendéglő 263 Ninth St. San Francisco cor. Clementine St.

Bor és Sör csarnok, izletes magyar étel- és italok minden időben kaphatók. Kitiűő biliard terem, a San Francisco-i magyarság kedvelt találkozó helye. A magyar munkásság pártfogását kéri ERDÉLYI A., tulajdonos.

'ATTILA HALL' 523 E. 6th St. New York. FISCHER JÓZSEF, tulajdonos. Magyar Bor és Sör Csarnok. Varadi és Pukaj Gyula I. W. W. cigány zenekarának iródaja.

Egy cseppet a házba egy igaz mértékkel mért, fél gallonos korsó jó WHISKEY vagy BRANDY egy hónapig is eltart. Lásdaba csomagoltan az ország bármely részébe elküldöm saját felelősségemre \$1.50-ért H. J. FRIEDMANN szeszszelital kereskedő 1175 RAND Ave. Chicago, Ill.

Péter Lajos „Rákóczi Hall”-hoz címzett Vendéglő. Kávéház és Etterme. — 4-ik utca 197, New York — AJÁNLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitiűő italok. Kitiűő italok. Alkalmos helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepélyre. A New Yorki Magyar Szocialisták kedvelt gyűléskészítő helye. Különböző munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Katolin János FÉNYKÉPÉSZ 3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BARMILY időben reggel 8 óráig este 8-ig rendelkezésemre KÉSŐBB is. Na gyobbitások, gombképek és képrámák kaphatók. Kis jegyek 25 drb. 25. Kérem a magyarok pártfogását.

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE A ruhát elhozza a készen házhoz szállítja. MAGYAR ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ 3729 S. Halsted St. CHICAGO, Ill. A So. Side szocialisták kedvelt találkozóhelye Jó ételek. - Tiszta szobák. - Felvilágosítással szívesen szolgálok. Az elvt. pártfogását kérem.

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY 529 East 5-ik utca, Avenue A és B között, New York.

Katolin János FÉNYKÉPÉSZ 3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BARMILY időben reggel 8 óráig este 8-ig rendelkezésemre KÉSŐBB is. Na gyobbitások, gombképek és képrámák kaphatók. Kis jegyek 25 drb. 25. Kérem a magyarok pártfogását.

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE A ruhát elhozza a készen házhoz szállítja.

MAGER LÁSZLÓ MAGYAR ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ 3729 S. Halsted St. CHICAGO, Ill. A So. Side szocialisták kedvelt találkozóhelye Jó ételek. - Tiszta szobák. - Felvilágosítással szívesen szolgálok. Az elvt. pártfogását kérem.

Bevandorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tiszta s jutányos áru szobáit ROSTÁSSY REZSŐ 513 E 6th St. a „Népakarati” szerkesztőségével szemben. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZ a magyarnyelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss ételek. — Hazai biliard asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlen megbízhatóság.

J. BRAUN magyar vendéglő Mindenféle hazai italok kaphatók. A szocialista munkásság kedvelt vendéglője. 1500 S 3rd St., St. Louis, Mo. Tartós és puha bőrből készült szép Divatos Cipők olcsó árban kaphatók a „UNION SHOE CO.”-nál. Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

RIZSÁK JÁNOS közzégyőző, pénzzáallító és váltó-intézet Főüzlet: 127 Second St., Passaic, N. J. Saját ház, PÉNZT a legolcsóbban és lehető leggyorsabban küld az O-haszba. Pénz betéteket bármely hazai bankba kamattal és díjmentesen befizetjük és a betéti könyvet rövid időn belül kihozzuk. Memlékben az O-haszban, árvasszéknél, sakerekszártnál, vagy magánosoknál elhelyezett összegeket, budapesti iródm stíján díjtalanul kihozzuk, csupán a szükséges meghatalmazás hitelesítéséről azamatok csekély díjat. HAJÓEGYKEFT Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kísérem el a hajókhoz. CSOMAGOKAT az O-haszból kihozatok vagy oda szállítunk. OKIRATOK szakszerűen, a törvénytelen kiállításukat ki és konzultánsing hitelesítéssel, katonai, teleteknyvi, nemlombon hazai sommas perekben és bármely más ügyvédi dolgokban eljárunk. Minden ügyben, egy mintáig, ezental is a legnagyobb pontossággal ítérek. UTBAIGAZTÁSSAL, tanácsal és felvilágosítással INGYEN készséggel és szívesen szolgálok. Magyarországi iroda: Budapest, IV. Sütő-utca 6. sz. Főlk-irodák: So. Belehem Pa., saját ház, Alpha, N. J., Wharton, N. J., — Franklin Furnace, N. J.

FÉRFI-SZABÓ mérték után készít elsőrendű öltönyö